

nyag-utánpótlást biztosítanak. A lebomló holt faanyag ezentúl hozzájárul a talaj pufferképességének javításához is, csökkenti az elsavanyosodást, illetve megakadályozza a talaj szerkezeti leomlását (Scherzinger, 1996).

Németországban ma már előírások szabályozzák a holtfa érintetlenül hagyását a területen, illetve javaslatot dolgoztak ki ezeknek a nélkülözhetetlen szerkezeti elemeknek a kezelésére az erdők természet-szerű állapotának megőrzése érdekében. A német javaslatok alapján a kis felületű szélöntési területeket érdemes érintetlenül hagyni. Miután a mikroökológiai viszonyok gyors változásával az állatok számára hamar megváltoznak az életfeltételek, ezért célszerű egy időben különböző korú szélöntési területeket meghagyni az erdőállományban, melyek folyamatosan kedvező életfeltételeket biztosítanak a különböző állatfajok számára. A kidőlt fatörzseket óvatosan kell eltávolítani, hogy a talaj és a növényzet minél kisebb mértékben károsodjon. A kifordult gyökértányé-

rokat a törzs eltávolítása után egy biztonsági csonkkal az adott helyen kell hagyni, csak a forgalmas turistautak közelében szabad eltávolítani (NABU, 2002).

Irodalom

Fischer, A. 2002: Die Entwicklung von Wald-Biozönosen nach Sturmwurf. AFZ – Der Wald 20:1047-1050.

NABU (Naturschutzbund Deutschland) 2002: Pflege, Erhaltung und Bewirtschaftung der Buchenwälder des nordostdeutschen Tieflands. www.nabu.de/naturschutz/buchenwaelder.pdf

Palisaar, J., Poschlod, P. 2001: Bryophyte diversity in cleared and uncleared windthrow gaps and the adjacent forest stands in the Bavarian Forest National Park, SE Germany. Lindbergia 26: 46-54.

Peterson, Cb. J., Campbell, J. E. 1993: Microsite differences and temporal change in plant communities of treefall pits and mounds in an old-growth forest. Bulletin of the Torrey Botanical Club 120 (4): 451-460.

Schaetzl, R. J., Burns, S. F., Johnson, D. L., Small, T. W. 1989: Tree uprooting: review on impacts on forest ecology. Vegetatio 79: 165-176.

Scherzinger, W. 1996: Naturschutz im Wald.

Qualitätsziele einer dynamischen Waldentwicklung. Ulmer V., Stuttgart.

Schulz, U. 1998: Ein Beitrag zur Biodiversität im Wald. Aufgeklappte Wurzelsteller. AFZ-Wald 20: 1263-1264.

Ulanova, N. G. 2000: The effects of windthrow on forests at different spatial scales: a review. Forest-Ecology-and-Management. 135 (1/3): 155-167.

Zusammenfassung

Nach Ergebnissen mehrere Untersuchungen die durch Sturmwurf entstandene Kleinstrukturen, wie unter anderen der aufgeklappte Wurzelsteller, spielen eine wichtige Rolle im natürlichen Waldökosystem. Auf naturbelassenen Sturmflächen tragen die aufgeklappte Wurzelsteller deutlich zur Erhöhung der biologischen Vielfalt der Wälder bei, sie dienen als Mikrohabitat für zahlreiche seltene und geschützte Pflanzen- und Tierarten. In Hinsicht der naturnahen Forstwirtschaft ist es also zu empfehlen diese Strukturen am Stelle zu lassen um die Stabilität und die Biodiversität der Waldbestand zu erhalten.

Könyvismertetés

Török András: Bükkösök erdőfelújítása az égtájjorientált felújítási rendszer tükrében. – Veszprém, 2006, 148. o.

Nem szokványos jelenség, hogy terepi erdész kolléga könyvet ír, nem szokványos, hogy a gyakorlati szakember önálló kutatótevékenységet folytasson. Török András kivételnek számít, mert a problémafelvetéstől az elméleti alaposításig, illetve a gyakorlati megoldásig végigjárta azt a rögzös utat, amelynek eredménye a most napvilágot látott könyvében kerül közreadásra. Talán nem véletlen, hogy a bükkösök felújításával kapcsolatos problémák körbejárására, és egy új módszer kidolgozására a Bakony erdőre netegében került sor. Igen, a múlt kötelez! Elég csak Roth Gyula és Majer Antal erdészprofesszorok itteni kutatótevékenységére gondolni, melyek ugyan a múltban gyökeresnek, de átívelnek felettünk, s a jövőbe mutatnak. Az irántuk érzett tisztelet a bakonyi erdészekben mostanság is nap, mint nap megnyilvánul.

Mi is hát a szokatlan ebben a könyvben azon túl, hogy a szerzője nem elméleti szakember? Tömören megválaszolva: a probléma megközelítésének módja. Amíg a jelenlegi erdészeti gyakorla-

tunk a „jól bevált” receptek alapján végzi a munkáját, addig Török András szakít ezekkel a hagyományokkal. Arisztotelészt követve („... a kezdet a gondolkodás...”) sok szempontból közelítve boncolgatja azt a kérdést, hogy valójában melyek is a jelenlegi bükkös felújítási gyakorlatnak, s a geometriai-műszaki szempontokat hátrébb sorolva, (de nem elejtve), biológiai-ökológiai nézőpontból eleméz. Mert a szerzőben a kezdetekkor is ott bujkálhatott Mon-

tagne intenciója („ha a legegyszerűbben hagyatkozunk a Természetre, akkor hagyatkozunk rá a legbőlcsebben”), s a gyakorlati élet éve alatt megtanulta olvasni a Természet nagy könyvét. Ehhez segítséget jelentett az utóbbi évtizedekben sajnálatosan háttérbe szorult erdőtipológia is, amelynek egyféle megreformálását is megteszi a szerző: az eddig statikusnak gondolt erdőtípusoknál észreveszi azt, hogy egy állomány „élete” során is változhatnak azok, s erdeinket csak dinamikusan szabad szemlélni. Ez a most még szokatlan megközelítés eredményezte, hogy Török András fiatal erdőmérnök-hallgatókat is meg tudott fertőzni, s TDK-sként, illetve diplomatervezőként foglalkoztatni. De ez a kutatói együttműködés kevés lett volna a gondolat kiteljesüléséhez és megvalósulásához, ehhez a terepi kollégák támogatása is szükségeltetett.

A könyv megjelenésében is impozáns, a keményfedeles borító, a finom minőségű papír, a nagyon gondosan szerkesztett szöveg, az egész oldalas színes fényképfelvételek, a könnyen értelmezhető, látványos ábrák méltó külsőt kölcsönöznek a nagy precizitással összeállított szövegnek. Köszönet illeti ezért a könyv megjelenését támogató FVM Természeti Erőforrások Főosztályát, a Bakonyerdő Erdészeti és Faipari Zrt.-t mint kiadót.

A könyv használhatóságát növeli, a gyakorlati szakemberek számára a könyv-

nyebb befogadhatóságot segíti, hogy tíz esettanulmány is gazdagítja a művet, amelyben a beteget gyógyító orvos logikájára (kórkép – diagnózis – terápia) építve tárja fel a buktatókat, ad tanácsokat, figyelmeztetéseket. S mindezt jól sikerült, informatív színes fotókkal alá is támasztja. Értékesek, s az erdőfelújítás elméletéhez és gyakorlatához jól kapcsolódnak azok a fejezetek is, amelyek a bükk fenológiájával, virágzás- és termés-

biológiájával foglalkoznak, valamint hasznos az utolsó fejezet keretében, tekintésszerűen közreadott elmélkedés a bükkösök és a klímaváltozás, ill. a vad kapcsolatáról is.

Köszönet a szerzőnek, hogy kidolgozott egy új erdőfelújítási módszert, vállalta a gyakorlati kipróbálás buktatóit, s a jelen és a jövő erdészgenerációi számára papírra vetette, könyvvé formálta gondolatait, tapasztalatait, javas-

latait. Török András e tevékenysége példamutató, s reményeim szerint a gyakorlati élet több szakemberét hasonló cselekedetekre, tettekre ösztönzi. Szerencsés lenne, ha közülük valaki vállalkozna a tölgyesek felújításával kapcsolatos problémák, próbálkozások, tapasztalatok, ajánlások csokorba gyűjtésével. Török András könyve kitűnő minta lehet mindehhez.

Dr. Bartha Dénes

Kárpát-medencei erdészdíák találkozó

Április 15. és 22. között, a Dél-Dunántúlon rendezték a XVII. Kárpát-medencei magyar erdészdíák találkozó programsorozatát. A 21 soproni, és 13 brassói erdőmérnök-hallgató a hét első négy napját Somogyban töltötte, majd Baranyában fejeződött be az egyhetes program.

A program főszervezője, *Bognár Bence* elmondta, hogy a találkozót minden évben két alkalommal rendezik a soproni és a brassói egyetem hallgatói. Mindkét találkozó egyhetes, tavasszal, áprilisban a magyarországi fordulót rendezik, és augusztus elején az erdélyiek fogadják a magyarországiakat. Évente különböző tájegységeket céloznak meg, és az ott működő erdészeteket, gazdálkodókat keresik fel. Természetesen – vendéglátóink jóvoltából – kulturális és szórakoztató programokon is részt vesz a javarészt harmadévesekből álló csapat.

Az idei rendezvény Fonyódon kezdődött, ahol a Balatoni Nemzeti Park, a Hunnia Vadgazdálkodási Kft., valamint a Hubertus Agráripari Bt. szervezett tartalmass szakmai programot a diákoknak.

A következő két napon a Sefag Zrt. látta vendégül a csoportot: az első napon betekintést kaptak a Zselic erdőgazdál-

kodásába és a természetvédelmi tevékenységbe, második napon pedig a somogyi homokvidék erdeivel ismerkedtek a hallgatók.

A baranyai program Orfűn kezdődött. Onnét a MEFA Zrt. Árpádtetői Erdészetéhez utaztak, ahol tájékoztatást kaptak az erdőgazdaság működéséről. Kiadós séta keretében tanulmányozták a pécsek kedvenc kirándulóterületein zajló erdőgazdálkodást, és megismerkedtek a gazdaság bánya-rekultivációs tevékenységével.

Sásdon, a Hegyháti Erdészetnél egy magánerdészeti társaság tevékenységébe nyertek betekintést.

Utolsó szakmai programként Villányba utaztak, ahol a Duna-Dráva Nemzeti Park munkatársával felkapaszkodtak a Szár-

somlyóra, az egyedülálló növény- és állatvilágot, geológiai, kulturális értéket képviselő, 1944 óta országos jelentőségű természetvédelmi területre.

Fazakas Dénes, az Erdélyből érkezett csoport „szóvivője” elmondta, hogy idén tizenhárman jöttek – valamennyien a brassói egyetem magyar anyanyelvű hallgatói. Mivel nálunk román nyelvű oktatás folyik, itt alkalom nyílik számunkra, hogy anyanyelvünkön halljuk a szak-

nyelvet. Általában mindent megértünk, de ha mi akarjuk kifejezni magunkat magyarul, nem mindig találjuk a helyes kifejezést. Az egymás közötti beszélgetésekbe elég sok – főleg szakmai – román kifejezést is beleszövünk. Ennek korrigálásában is segít bennünket ez a néhány nap. Nálunk az a legnagyobb gond, hogy a gyakorlati ismeretek oktatására nem fektetnek olyan nagy hangsúlyt, mint itt. Így aztán most sok olyan gyakorlati dologgal találkoztunk, amivel otthon nem. Természetesen a nyelv gyakorlásán, a tapasztalatszerzésen kívül a személyes kapcsolatok kialakítása, ápolása szempontjából is eredményesek ezek a találkozók.

Kép és szöveg: **Detrich Miklós**

